NOVARA
CONSULTING GROUP

This document was translated from English by machine and may contain mistakes. The English original is at https://www.novaracg.com/2026/04/29/when-the-category-is-younger-than-the-use-case-what-slxai-reveals-about-esg-hr-and-control/.

Kategori Kullanım Alanından Daha Genç Olduğunda: SLxAI, ESG, İK ve Kontrol Hakkında Bize Ne Anlatıyor

Heather Grizzle · April 29, 2026

The SLxAI category is not a year old, yet its systems are being positioned for healthcare and HR. What that compression means for ESG and control.

SLxAI ekosistemi henüz bir yaşında bile değil. Bu bir eleştiri değil. Bu bir veri noktası. Kategorinin hâlâ şekillendiğini, dilin hâlâ istikrarsız olduğunu ve standartların oturması için yeterli zamanın geçmediğini gösteriyor. Çoğu pazarda bu, deneyselliğe işaret ederdi. İç pilot uygulamalar. Sınırlı kullanım alanı. Tanımların yeniliğe yetişmeye çalıştığı bir dönem.

Burada olan bu değil.

Burada olan şey, zaman çizelgelerinin sıkıştırılmasıdır. Henüz tanımlanmakta olan sistemler, tanımın isteğe bağlı olmadığı ortamlarda kullanılmak üzere şimdiden konumlandırılıyor. Sağlık iletişimi. İşyeri eğitimi ve politika aktarımı. Anlamın, doğruluğun ve hesap verebilirliğin pazarlık konusu olmadığı hukuki ve uyumluluk bağlamları. Kategori erken aşamada. Kullanım alanları ise geç kalmış durumda. Risk, tam olarak bu uyumsuzlukta birikmeye başlıyor.

ESG çevrelerindeki içgüdü bunu bir ilerleme olarak çerçevelemektir. Erişilebilirlik genişledi. İletişim ölçeklendi. Engeller azaldı. Bu sonuçlar mümkündür. Ama aynı zamanda koşullara bağlıdır. Doğru olmayan erişilebilirlik, farklı bir zarar türü ortaya çıkarır. Riski dışlanmadan yanlış temsile

Kategori erken aşamada. Kullanım alanları ise geç kalmış durumda. Risk, tam

kaydırır. Düzenlemeye tabi ortamlarda bu, sessizce kabul edilebilecek bir ödünleşim değildir. Çıktıya güvenildiği an bu bir uyumluluk sorununa dönüşür.

olarak bu uyumsuzlukta birikmeye başlıyor.

İşleri daha da karmaşık hale getiren şey, pazarın aslında neyi değerlendirdiği konusunda anlaşmaya varmamış olmasıdır. “Yapay zekâ avatarı” terimi, bu başlık altında gruplandırılan sistemler aynı şekilde çalışmasa bile, her şeyi kapsayan bir ifade olarak kullanılıyor. Bazıları içeriği dil modelleri aracılığıyla üretiyor. Bazıları hareketi dijital bir temsile haritalıyor. Bazıları mevcut insan girdisini dönüştürüyor. Diğerleri yapılandırılmış, önceden senaryolanmış dizilere dayanıyor. Her yaklaşımın bağımlılıkları, sınırlamaları ve hata örüntüleri farklıdır. Bu ayrımlar tek bir etiket altında düzleştirildiğinde, karşılaştırma daha başlamadan çöker. Tedarik süreci yoruma dayalı hale gelir. Risk değerlendirmesi yüzeysel kalır. Yönetişim tepkisel hale gelir.

Fiyatlandırma bir başka belirsizlik katmanı daha ekliyor. Erken pazarlarda maliyette değişkenlik görülmesi genellikle olağandır. Bu tek başına şaşırtıcı değil. Burada dikkat çeken şey, maliyet ile doğrulanmış performans arasında istikrarlı bir ilişkinin bulunmamasıdır. Fiyatı doğruluğa, güvenilirliğe veya uygun kullanım koşullarına bağlayan ortak kıstaslar yoktur. Bu bağlantı olmadan maliyet, değer olarak değerlendirilemez. Referans noktası olmayan bir sinyale dönüşür. ESG ve İK liderleri için bu yalnızca bir rahatsızlık değildir. Savunulabilirliği zedeler. Altta yatan ölçütler tanımlanmadığında, kararlar risk ve getiri açısından açıklanamaz.

İK, pek çok kuruluşun henüz tam olarak fark etmediği bir şekilde tam bu noktada devreye giriyor. Bu sistemler sadece araç değildir. İletişimde aracıdırlar. Politika iletirler, anlam aktarırlar ve bazı durumlarda insan etkileşiminin yerine geçerler. Bu da onları doğrudan İK′nın sorumluluk alanının içine yerleştirir. Bir sistem işe alım sürecinde bir politikayı yanlış iletirse, bunun etkisi tedarikçide değil, kurumda kalır. Bir iletişim aracı disiplin bağlamında anlamı çarpıtırsa, bu maruziyet teknik değildir. Hukukidir. Erişilebilirlik araçları çalışanlar arasında tutarsız çıktılar üretiyorsa, sorun yenilik değildir. Eşitliktir.

Bütün bunların altında yatan örüntü, teknoloji yeni olsa da tanıdıktır. Sunum, hazır olmakla karıştırılıyor. Kontrollü bir ortamda temiz, tutarlı bir çıktı üreten bir sistemin, gerçek dünya koşulları altında da çalışabileceği varsayılıyor. Bu varsayım, tam olarak sürtünmeye ihtiyaç duyulan anda sürtünmeyi ortadan kaldırıyor.

Benimsemeyi hızlandırırken doğrulamayı atlıyor. Sonuç daha hızlı ilerleme değildir. Daha erken maruziyettir.

Bunların hiçbiri teknolojinin durması gerektiğini göstermiyor. Erken kategorilerin gelişmek için ivmeye ihtiyacı vardır. Ancak gösterdiği şey, yönetişimin olgunluğu bekleyemeyeceğidir. Bu durumda olgunluk, dağıtımdan önce değil, sonra gelmektedir. Bu, normal sıralamayı tersine çevirir. Standartlar benimsemeyi şekillendirmek yerine, benimseme standartlara olan ihtiyacı zorunlu kılıyor.

> **STANDARTLAR BENİMSEMEYİ ŞEKİLLENDİRMEK YERİNE**
>
> Benimseme, standartlara olan ihtiyacı zorunlu kılıyor.

ESG açısından bakıldığında, çıkarım doğrudandır. Güvenilirliği, doğruluğu ve hesap verebilirliği ölçmeden erişilebilirlik girişimleri hakkında raporlama yapmak, asıl riski gözden kaçıracaktır. İK açısından, çıkarım operasyoneldir. Fonksiyon artık yalnızca insan sistemlerinden değil, insanların bilgiyi nasıl aldığını ve yorumladığını aracılık eden sistemlerden de sorumludur. Uyumluluk açısından, çıkarım zamansaldır. Düzenleme, erken hataları önlemeyecektir. Onlara yanıt verecektir.

SLxAI erken aşamada. Önemli olmasının tam da nedeni bu. Bir kategorinin tanımsızdan sonuçlanmaya ne kadar hızlı geçebileceğine dair görünür bir örnek sunuyor. Dilin sınıflandırmayı ne kadar kolay geçebildiğini, maliyetin ölçülebilir değerden ne kadar hızlı kopabildiğini ve sistemlerin henüz sahip olmadıkları bir kontrol düzeyi gerektiren ortamlarda ne kadar hızlı konumlandırılabildiğini gösteriyor.

Bunu doğru okuyan kuruluşlar, teknolojinin bir demoda işe yarayıp yaramadığına odaklanmayacak. Pratikte yaptığı şeyi açıklayabilip açıklayamadıklarına, ölçüp ölçemediklerine ve arkasında durup duramadıklarına odaklanacaklar. Çünkü pazarın bu aşamasında ayrım çizgisi, benimseyenler ile benimsemeyenler arasında değildir.

Kontrolle dağıtanlar ile ihtiyacını sonradan keşfedenler arasındadır.

TİPS

Know something about a sign language AI system that the public should know? Send it to tips@novaracg.com. Every tip is read by me and kept confidential. If you work in the UK, writing to us is not by itself a protected disclosure under the Public Interest Disclosure Act 1998, so before you share employer information, check your options with Protect (protect-advice.org.uk), the free whistleblowing advice line.

SUPPORT NCG

NCG does this work without vendor money, so our findings stay ours. If it has been useful to you, you can support NCG's independent work here. NCG is a for-profit company, not a charity. Contributions are not tax-deductible and buy no service or influence.

Nasıl alıntılanır

Grizzle, H. M. (2026, April 29). Kategori Kullanım Alanından Daha Genç Olduğunda: SLxAI, ESG, İK ve Kontrol Hakkında Bize Ne Anlatıyor. Novara Consulting Group. https://www.novaracg.com/tr/2026/04/29/when-the-category-is-younger-than-the-use-case-what-slxai-reveals-about-esg-hr-and-control/